ვ. ი. ლენინის იშვიათი ფოტოსურათი, რომელიც ამასწინათ იპოვნეს კომუნისტური პარტიის გამოჩენილი მოღვაწის, ლენინის თანამებრძოლის ა. დ. ციურუპას სათაბახო არქივში.

ორმოცდაათი, ასი!

ორმოცდაათი, ასი! ეს უბრალო არითმეტიკული რიცხვები როდია. პირველი — ოქტომბრის რევოლუციის 50 წლისთავს აღნიშნავს, მეორე — დიდი ლენინის დაბადების 100 წლისთავს.

ჩვენი საუკუნე ჩვიდმეტი წლისა არც იყო. როცა კაცობრიობის ისტორიაში დაიწყო ახალი ერა. და დღეს იგი ხამოცდამეხუთეშია. გაიგლის კიდევ ორ წელიწადზე ცოტა მეტი, და მშრომელი ხალხი იზეიმებს საბჭოთა ქვეყნის 50 წლისთავს, ხოლო ხუთი წლის შემდეგ — დიდი ლენინის დაბადების 100 წლისთავს.

პარტია, ლენინი, ოქტომბერი! აი სიტყვები, რომელთაც შეხძრეს მთელი მსოფლიო! დიდმა ოქტომბრის რევოლუციამ, რომლის სათავეში იყვნენ კომუნისტების პარტია და ლენინი, მშრომელები გამოიყვანა ძლეგამოსილი სოციალისტური მშენებლობის ფართო გზაზე, გაადვილა მათი ძლავრი შემოქმედებითი ძალები. კაცობრიობის ნათელი ოცნება სოციალიზმზე პირველად ჩვენს ქვეყანაში განხორციელდა.

ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუცია, სოციალიზმის აშენება, გამარჯვება დიდ სამამულო ომში და დღეს კომუნისტური საზოგადოების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნისათვის დიდი შემართება საბჭოთა ხალხის უჩქნობი ენერგიაა. მას მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობა აქვს.

საბჭოთა ხალხის ენერგია შრომით შექმნილმა სოციალისტურმა საზოგადოებამ ღირსეულად გაუძღო ყველა ისტორიულ იმოცანას. იგი ვერ შეარყია ვერავითარმა ქარტიხლმა და ქარიშხალმა. გარეშე ოა შინაური მტრების ვერავითარმა შემოტეხამ

შეხედეთ ჩვენი დიდი სამშობლოს რუკას, რაოდენ იცვალა სახე. საბჭოთა ხელისუფლების წლებში ჩვენი ქვეყანა დაიფარა ქარხნების, ფაბრიკების, ელექტროსადგურების, რკინიგზებისა და საავტომობილო მაგისტრალების, შახტებისა და მაღაროების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ქსელით. ციმბირის უღრანი ტაიგა, სადაც ცარიზმი ახდენდა რევოლუციის პრომეთეების „მორჯულებას“, შუა აზიის ცხელ ქვიშნარი ბარხანებისა და დიუნების საშეფო, ამიერკავკასიეთი — ქვეყანა ყინულისა და ტუნდრისა დაიფარა სამრეწველო ცენტრებით. ყაზახეთისა და ალტაის უკაცრიელ ტრამალებში თავთავი დაიყარეს ხორბლის ჭეჭილებმა.

ლენინის პარტიის ხელმძღვანელობით უმაგალითოდ აყვავდა საბჭოთა კავშირის ხალხთა ახალი სოციალისტური კულტურა, მათი ხელოვნება და ლიტერატურა, ფართოდ და წარმატებით ვითარდება სახალხო განათლება. სოციალიზმის გამარჯვების შედეგად წარმოიშვა და ჩამოყალიბდა საბჭოთა საზოგადოების მორალურ-პოლიტიკური ერთიანობა, განმტკიცდა მუშათა კლასისა და კოლმეურნე გლეხობის კავშირი — საბჭოთა წყობილების ურყევი საფუძველი. ლენინური მეგობრობისა და სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით აღზრდილი მრავალეროვანი საბჭოთა ხალხი სამუდამოდ შეკავშირდა ერთ ძმურ ოჯახად, სოციალისტური ერების დიად თანამეგობრობად.

ახალმა ყოფამ, ალჩინისებურად ცხოვრების მოწყობამ ქვეყნის მეუფედ გახადა შრომა, ხოლო შრომის ადამიანი — ქვეყნის ბატონ-პატრონად, თავისი ბედნიერების შემოქმედად.

ოქტომბრის დროშით, ლენინის დროშით კომუნისტური პარტიის ჭინამძღოლობით საბჭოთა ქვეყნის დიდ ოჯახში უდიდეს წარმატებას მიაღწია საბჭოთა საქართველომ. მის მრავალსაუკუნოვან და მრავალტანჯულ ისტორიას არ ახსოვს ერის მატერიალური და სულიერი სიმდიდრის იმ ზომამდე გაფურჩქვნა, რასაც საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში ეზიარა. დღეს ქართველ მიცნიერებს ხაზოვარგარეთ იწვევენ ლექციების წასაკითხად, ქართველ მწერალთა ნაწარმოებები ითარგმნება და დიდი ტირაჟით გამოდის უცხო ქვეყნებში, ჩვენმა სახელოვანმა ქორეოგრაფებმა „ცერეთით შემოიარეს“ დედამიწის ხუთივე კონტინენტი. თუ კი წინათ საქართველო იმპერიალისტური ქვეყნების მხოლოდ სანედლეულო დანამატი იყო, ახლა საქართველოს ექსპორტს შეადგენს ჩვენი დროის ურთულესი მანქანები. არ არის სახალხო მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის თითქმის არცერთი დარგი, სადაც თავიანთი სიტყვა არ ეთქვათ საბჭოთა საქართველოს ღირსეულ შვილებს.

სახოებამ ფრთა გაშალა! ყველაფერ ამას ქართველი ხალხი უმადლის კომუნისტების პარტიას, ოქტომბრის რევოლუციას და მის ბელადს დიდ ლენინს.

ორმოცდაათი, ასი! ამ დევიზით ჩაენენ რესპუბლიკის მშრომელები ორი დიდი მოვლენის საიუბილეო თარიღებისათვის მზადების ფერხულში.

ხამზადისს, რომელსაც აქედანვე შეუდგა საბჭოთა ხალხი, უდიდესი პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვს.

ადამიანები თვითონვე ქმნიან თავიანთ ისტორიას. ასე იყო წინათ და ასეა ახლაც. მაგრამ საბჭოთა ადამიანებს აქვთ ხრულიად განსხვავებული ისტორია. ისტორია ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციის პირველი მომსპობის. ისტორია სოციალისტური საზოგადოების პირველი ამშენებლის. ისტორია გაშლილი კომუნისტური მშენებლობის პირველი დამწყებების. ისტორია კოსმოსის პირველი ათვისების პირველი პიონერის.

ორმოცდაათი. ასი! დიდი მოვლენებია და მათ დიდი ხამზადისი უნდა. ეს არ არის „ერთი დაკვრით“ გასაკეთებელი ღონისძიება. ამიტომაც იგი სეროზული ამოცანების წინაშე აყენებს პარტიულ, საბჭოთა, პროფკავშირულ, კომკავშირულ და სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს. ოქტომბრის რევოლუციის 50 წლისთავის დღესასწაული ოქნება ამ ხნის მანძილზე საბჭოთა ადამიანების ბრძოლისა და შრომის დიდი ანგარიში, ხოლო ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავის ზეიმი — ლენინიზმისადმი ერთგულების, მისი პრაქტიკაში განხორციელების ანგარიში.

ბუნებრივია, რომ საბჭოთა ხალხის ამ ისტორიული გზის შეჯამებაში თავის ადგილს იპოვის თვითეული მოქალაქე, ხაწარმო-დაწესებულება, ორგანიზაცია, სოფელი, რაიონი, ქალაქი, ოლქი, მხარე, რესპუბლიკა. ამოცანა ის არის, რომ ვამრავლოთ ჩვენი წვლილი მეურნეობის, მეცნიერების, კულტურის ყველა დარგში.

იუბილეებისათვის მზადებაში პირველი სიტყვა ეკუთვნით ჩვენი რესპუბლიკის მატერიალური დოვლათის შემქმნელებს, ყველა იმათ, ვისაც მიწის წიაღიდან ამოაქვს მარგანეცი და ნახშირი, ვინც ებრძვის ზვიად ენგურს, აიძულებს მას ენერგია მოგვცეს, ვინც ხნავს, თესავს და მკის, ვინც თავს დასტრიალებს ბაღ-ვენახებს და მოაყავს მწვანე ოქრო, ვინც აშენებს და ალამაზებს ჩვენს ქალაქებსა და სოფლებს... ამ ადამიანების მიზანშეწონილ მოქმედებას მოაქვს დიდი მადლი, ხვავი, ბარაქა და მათ კვლავაც უნდა გვასახელონ.

დიადმა თარიღებმა სრულყოფილი ასახვა უნდა ჰპოვონ საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კვლევაში, ქართველი მწერლებისა და პოეტების შემოქმედებაში, თეატრალურ და კინოხელოვნებაში, კომპოზიტორთა და მხატვართა ნიჭითა და ოსტატობით გადაწყვეტილი ქმნილებებში. ყველგან და ყველაფერში ვაჩვენოთ საბჭოთა ადამიანის ნამდვილი სახე, რომელიც თავისი პრაქტიკული მოღვაწეობით ქმნის ახალ სინამდვილეს, თავის შუსაფერისად და შესატყვისს.

ჩვენი მწერლების, კომპოზიტორების, მხატვრების, თეატრალური და კინოხელოვნების მოღვაწეების შემოქმედებითი მუშაობის წარმატება ამ ღირსშესანიშნავ მოვლენათა შეხვედრისათვის მზადებაში [illegible] პარტიული [illegible] ამ ყველაფერს ყველა შემოქმედებითი კავშირის პარტიული [illegible] შემოქმედებითი ინტელიგენციის იდეურ აღზრდაზე, აიარაღებდნენ მას მარქსისტულ-ლენინური თეორიის ცოდნით, პარტიის პოლიტიკას სწორი გაგებით.

პირველობა პარტიული ორგანიზაციების, პარტიის რაიკომების. საქალაქო და საოლქო კომიტეტების, ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 50 წლისთავისა და ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავისათვის მზადება აღნიშნონ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ოქტომბრის, ნოემბრისა და მარტის პლენუმების გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის, რესპუბლიკის ეკონომიკის აღმავლობისა და ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესებისათვის მშრომელთა მობილიზაციის ნიშნით.

ლექციებში, მოხსენებებსა და საუბრებში, გაზეთებსა და ჟურნალებში, რადიოში, ტელევიზიასა და კინოში ფართოდ უნდა გავაშუქოთ ოქტომბრის რევოლუციის მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობა, მშრომელთა ბედნიერება და მასწავლებლის ვ. ი. ლენინის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

მკაფიო და კონკრეტული მაგალითებით უნდა ვუჩვენოთ მარქსისტულ-ლენინური იდეების ცხოველმყოფელი ძალა, მათი განხორციელება სხვ კავშირისა და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებში. მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრების მზარდი გავლენა ყველა ხალხზე.

ლენინიზმის დროშით. ოქტომბრის დროშით წარმატებით შენდება კომუნიზმის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა საბჭოთა კავშირში, სოციალიზმი — სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში. ოქტომბრის იდეები, ლენინიზმის იდეები გაიმარჯვებენ მთელ მსოფლიოში!

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერწყით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 45-ე წელი. № 79 (13200) | კვირა, 4 აპრილი, 1965 წ. | ფასი 2 კაპ.

მოძმე უნგრელ ხალხს

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, ყველა საბჭოთა ადამიანის სახელით ამხანაგებმა ლ. ი. ბრეჟნევმა, ა. ი. მიკოიანმა, ა. ნ. კოსიგინმა გულითადად მიულოცეს მოძმე უნგრელ ხალხს დიდი ეროვნული დღესასწაული — უნგრეთის განთავისუფლების მეოცე წლისთავი.

მიხალმებაში, რომელიც გაუგზავნეს უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის ხელმძღვანელებს ამხანაგებს იანოშ კადარსა და ალბერტ დობის, ნათქვამია, რომ უნგრელმა ხალხმა აიღო რა ძალაუფლება ხელში, მტკიცედ და სახოლოოდ დაადგა ახალი, სოციალისტური საზოგადოების აშენების გზას, განახორციელა უდიდესი სიღრმისა და მასშტაბის გარდაქმნები. განვლილ ოც წელიწადში საბჭოთა კავშირსა და უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკას შორის, ჩვენს პარტიებსა და ხალხებს შორის გულწრფელი მეგობრობის, ურთიერთდახმარებისა და თანამშრომლობის დამყოფებულება შეიქმნა, რომელსაც საფუძვლად უდევს მარქსიზმ-ლენინიზმისა და პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის პრინციპები. მიხალმებაში დიდი კმაყოფილებითაა აღნიშნული, რომ უკანასკნელ წლებში ეს დამოკიდებულება კიდევ უფრო გაღრმავდა და განმტკიცდა.

საბჭოთა ხელმძღვანელები უნგრეთის მშრომელებს უსურვებენ ახალ, კიდევ უფრო შესანიშნავ წარმატებებს სოციალიზმის მშენებლობის გზაზე. (საკდესი).

სტუმრად მოსკოვში

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მოწვევით 3 აპრილს მოსკოვში ჩამოვიდა ჩეხოსლოვაკიის კომუნისტური პარტიის პარტიულ მუშაკთა დელეგაცია ჩეხოსლოვაკიის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პარტიული ორგანოების განყოფილების გამგის ი. სკობოდას მეთაურობით. დელეგაცია გაიცნობა სკკპ პარტიულ-ორგანიზაციული მუშაობის გამოცდილებას.

საქართველო — უნგრეთს

ბუშინ ბუდაპეშტის პიდრომეტეოროლოგიური ხელაწყოების ქარხნის კოლექტივმა ბუდაპეშტში გაგზავნა გალვანომეტრები, ელექტროსადგურები მზის რადიაციის გასაზომად.

ამაკე ხუთ წელზე მეტია ქარხანას საქმიანი ურთიერთობა აქვს მომმე უნგრეთის მონათესავე საწარმოებთან და საგეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტებთან. (საკდესი).

მოსკოვს ჩამოვიდა პაკისტანის პრეზიდენტი მოჰამედ აიუბ ხანი

მოსკოვი, 3 აპრილი. (საკდესი). საბჭოთა მთავრობის მოწვევით დღეს მოსკოვში ოფიციალურ ვიზიტად ჩამოვიდა პაკისტანის პრეზიდენტი ფელდმარშალი მოჰამედ აიუბ ხანი.

ვნუკოვოს აეროდრომზე, რომელიც მორთული იყო პაკისტანისა და საბჭოთა კავშირის ალმებით, საპატიო სტუმარს შეხვედნენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე დ. ს. პოლიანსკი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე ფ. ტ. ალექსანდროვი, სსრ კავშირის ოქტომბრის ორდენოსანი ტანკისტთა ბრიგადის ოფიცრები, ადგილობრივი ხალხი.

ეროპორტიდან ოფიციალურ სტუმარი ერთად ჩავიდა ოფიციალურ ავტომობილში ოქროს ფერადი ფოლადისგან ნაკეთებ ბაქანზე, ოფიციალურ ბანკეტზე, ოფიციალურ ბანკეტზე, ოფიციალურ ბანკეტ

ასი ახალი დოკუმენტი

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ, მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის ცენტრალურ პარტიულ არქივს ყოველწლიურად ემატება ვ. ი. ლენინის ახალი დოკუმენტები. სულ უფრო სრული ხდება ლენინის ლიტერატურული მემკვიდრეობის საგანძური.

დაახლოებით ასი დოკუმენტი, რომლებიც 1903-1922 წლებს განეკუთვნებიან არქივმა მიიღო ვ. ი. ლენინის დაბადების 94 წლისთავის შემდეგ, — აცნობეს საკავშირო კორესპონდენტს ცენტრალურ პარტიულ არქივში. ეს დოკუმენტები აღმოჩენილია ჩვენს ქვეყანაში, მიღებულია საზღვარგარეთიდან, დოკუმენტების ნაწილი ეხება რევოლუციამდელ პერიოდს, უმრავლესობა კი აშუქებს ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინის უფიდეს და მრავალმხრივ მოღვაწეობას დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვების შემდეგ.

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტსა და ამსტერდამის სოციალური ისტორიის ინსტიტუტს შორის მოლაპარაკების შედეგად 1964 წელს მიღებულია ლენინური დოკუმენტების 8 დედანი. მათ შორის — წერილები კ. კაუტსკისადმი 1903-1911 წლებში. ერთ-ერთ წერილში ვლადიმერ ილიას ძე კ. კაუტსკის ატყობინებს, რომ გაზეთ „დი ნო

ქართული მუსიკის მშვენება

ISTORIULI MATSVANELI DA KHELOVNEBATI

ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲝᲗᲐᲛᲐᲒᲘ

ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘ არაყიშვილი ქართული მუსიკის ისტორიაში შევიდა არა მარტო როგორც დიდი მასშტაბის მუსიკოსი, არამედ როგორც გამორჩეული პედაგოგი, მკვლევარი და საზოგადო მოღვაწეც. ზალარია ფალიაშვილთან და მკლიტონ ბალახვრავძესთან ერთად დიმიტრი არაყიშვილმა საფუძველი ჩაუყარა ქართულ ეროვნულ ოპერას და სარომანსო შემოქმედებას.

დიმიტრი არაყიშვილი იყო შესანიშნავი მასწავლებელი, რომელმაც აღზარდა ბევრი ახალგაზრდა კომპოზიტორი, დიროიორი და მუსიკათმცოდნე. ღვაწლმოსილმა პედაგოგმა მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ჩემს ცხოვრებაშიც. განსაკუთრებით წარუშლელი შთაბეჭდილება დამრჩა დიმიტრი არაყიშვილისა და მამაჩემის მეგობრობაზე. მე ხშირად გავმხდარვარ მათი საქმიანი საუბრისა და ცხარე კამათის მოწმე. ქართული ეროვნული კულტურის აღორძინება, მუსიკალური კულტურის განვითარება — ეს იყო ამ ორი მოღვაწის საუბრის ძირითადი თემა და საზრუნავი.

არასოდეს არ დამავიწყდება ის დიდი სიხარული, რაც დიმიტრი არაყიშვილმა მომანიჭა მე, ქართველ მუსიკოსთა მეორე თაობის წარმომადგენელს, როცა თავისი თეთრმეტი ოპერიდან გამოცემის რედაქტორობა შემომთავაზა.

ᲐᲜᲓᲠᲘᲐ ᲑᲐᲚᲐᲜᲩᲘᲕᲐᲫᲔ,
რესპუბლიკის სახალხო არტისტი.

ᲓᲐᲑᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡᲐᲛᲔᲠᲘ ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲝᲗᲐᲛᲐᲒᲘ — ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘ ᲐᲠᲐᲧᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ საოპერო და სიმფონიური მუსიკის ერთ-ერთი ფუძემდებელი, გამოჩენილი ქართველი კომპოზიტორი, დაუღალავი მეცნიერი და მკვლევარი, დიდი საზოგადო მოღვაწე და ნიჭიერი პედაგოგი—აღმზრდელი დიმიტრი არაყიშვილი გასული საუკუნის უკანასკნელი მეოთხედისა და ჩვენი საუკუნის პირველი ნახევრის თვალსაჩინო ადამიანთა რიცხვს ეკუთვნის. თავისი მოღვაწეობის 32 წელიწადი მან საბჭოთა საქართველოს მუსიკალური კულტურის აღმავლობას, უამრავი მუსიკალური დაწესებულების განმტკიცებას და წარმატებას მოანდომა.

დიმიტრი არაყიშვილი დაიბადა 1873 წლის 23 თებერვალს კაკავში (ამჟამად ორჯონიკიძე). ბავშვობიდანვე საშინელი სიღარიბე აედევნა მას. ჯერ 12 წლისაც არ იყო, როცა შრომას შეუდგა.

ახალგაზრდა არაყიშვილზე ერთმა შემთხვევამ უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა. გადაწყვიტა მისი მომავლისა და პროფესიის ბედი.

1890 წელს ქალაქ არმავირში კონცერტების გასამართავად ჩავიდა ლადო აღნიაშვილის მომღერალთა გუნდი, რომელსაც ცნობილი ჩეხი მუსიკოსი იოსებ რატელი ხელმძღვანელობდა. ამ გუნდის მიერ გამართულმა ქართული ხალხური სიმღერის კონცერტებმა წარუშლელი კვალი დატოვეს მასზე. შობლიური ჰანგები მოიხიბლა მომავალი კომპოზიტორი და გადაწყვიტა შეესწავლა ნაირფეროვანი ხალხური შემოქმედება და ზარიგებოდა მშობლიურ მუსიკალურ სკოლაში. ამ დროს იგი, როგორც საუკეთესო ხმის პატრონი, საეკლესიო გუნდში გალობდა და საკმაოდ ათვისებული ჰქონდა მუსიკალური ანბანიც. მოსმენილი კონცერტების შედეგად მან დაწერა

ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲝᲗᲐᲛᲐᲒᲘ

ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘ არაყიშვილი ქართული მუსიკის ისტორიაში შევიდა არა მარტო როგორც დიდი მასშტაბის მუსიკოსი, არამედ როგორც გამორჩეული პედაგოგი, მკვლევარი და საზოგადო მოღვაწეც. ზალარია ფალიაშვილთან და მკლიტონ ბალახვრავძესთან ერთად დიმიტრი არაყიშვილმა საფუძველი ჩაუყარა ქართულ ეროვნულ ოპერას და სარომანსო შემოქმედებას.

დიმიტრი არაყიშვილი იყო შესანიშნავი მასწავლებელი, რომელმაც აღზარდა ბევრი ახალგაზრდა კომპოზიტორი, დიროიორი და მუსიკათმცოდნე. ღვაწლმოსილმა პედაგოგმა მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ჩემს ცხოვრებაშიც. განსაკუთრებით წარუშლელი შთაბეჭდილება დამრჩა დიმიტრი არაყიშვილისა და მამაჩემის მეგობრობაზე. მე ხშირად გავმხდარვარ მათი საქმიანი საუბრისა და ცხარე კამათის მოწმე. ქართული ეროვნული კულტურის აღორძინება, მუსიკალური კულტურის განვითარება — ეს იყო ამ ორი მოღვაწის საუბრის ძირითადი თემა და საზრუნავი.

არასოდეს არ დამავიწყდება ის დიდი სიხარული, რაც დიმიტრი არაყიშვილმა მომანიჭა მე, ქართველ მუსიკოსთა მეორე თაობის წარმომადგენელს, როცა თავისი თეთრმეტი ოპერიდან გამოცემის რედაქტორობა შემომთავაზა.

ᲐᲜᲓᲠᲘᲐ ᲑᲐᲚᲐᲜᲩᲘᲕᲐᲫᲔ,
რესპუბლიკის სახალხო არტისტი.

ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲛᲣᲡᲘᲙᲘᲡ ᲡᲣᲠᲜᲔᲚᲘ

ᲬᲐᲫᲐᲠᲘᲐ ფალიაშვილსა და მელიტონ ბალახვრავძესთან ერთად დიმიტრი არაყიშვილი ქართული ეროვნული კლასიკური მუსიკის ძლიერი ბურჯია. განსაზღვრელია მისი ღვაწლი და ამაგი ჩვენი მუსიკალური კულტურისათვის.

ამ მცირე წერილში მინდა ორიოდე სიტყვა ვთქვა კომპოზიტორის მოღვაწეობის მხოლოდ ერთ, მაგრამ მეტად მნიშვნელოვან მხარეზე, კერძოდ, ფოლკლორულ-შემკრებლობის საქმიანობაზე.

დიმიტრი არაყიშვილი გულმოდგინედ, დაუღალავად ეძიებდა და ნახულობდა საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში თვით ხალხის მიერ სათუთად შენახულ, პროფესიული მუსიკალური კულტურისათვის ძვირფას საუნჯეს — ფოლკლორული შემოქმედების საუცხო ნიმუშებს.

დიმიტრი არაყიშვილმა პირველად მიაქცია ყურადღება, ჩაწერა და გამოამუშავა ცალხმიანი და ორხმიანი სიმღერები შრომის, საწყლ-საკულტო თუ საეკლესიო-სათამაშო ხასიათისა — ურმული, ოროველა, მკის ჟღეი-ოგა, ჰერიო, ოუნა; მთიელური, ჯვარი წინასა, ნანავდა, სათამაშო და მრავალი სხვა, რომელთა გავრცელების არე მანამდე ფრიად შეზღუდული იყო, ამა თუ იმ სიფლის ფარგლებს არ სცილდებოდა და ფართო საზოგადოებისათვის უცნობი იყო.

ხალხური მუსიკის მარგალიტები დიმიტრი არაყიშვილს იზიდავდა არა მარტო როგორც კომპოზიტორს, არამედ განსაკუთრებით როგორც მკვლევარს.

ცხადია, ფოლკლორულ მასალებზე მუშაობას უმეტესწილად არ ჩაუვლია კომპოზიტორის პირადი შემოქმედებისათვის. ხალხში ხშირად გასვლამ, ბუნებასთან დაახლოებამ, უნუსოდ გლეხკაცობისაგან მათივე სიმღერების შესრულებამ დიმიტრი არაყიშვილის თვალწინ გადაუშალა ქართული მუსიკის მომხიბლავი სურათი, აგრძნობინა ხალსური მუსიკალური ფოლკლორის სურნელება და ფართო გზა გაუხსნა მის კომპოზიტორულ შემოქმედებიის ფანტაზიას.

ᲒᲠᲘᲖᲝᲚ ᲩᲮᲘᲙᲐᲫᲔ.

ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲔᲚᲝᲓᲐ ᲒᲐᲛᲘᲠᲡ

Პ. ᲙᲐᲙᲐᲑᲐᲫᲘᲡ „ᲙᲐᲮᲐᲑᲔᲠᲘᲡ ᲮᲛᲐᲚᲘ“ ᲛᲐᲠᲯᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲨᲘ

ᲙᲝᲚᲥᲘᲙᲐᲠᲐᲒᲝ კაკაბაძის ერთ-ერთი საუკეთესო დრამატული ქმნილების — „კახაბერის ხმალის“ („დავით ძერეე“) დადგმის არცთუ ძრავალი ცდა ქართულ თეატრში შეტ-ნაკლები წარმატებით (უფრო სწორი იქნება, თუ ვიტყვით — შეტ-ნაკლები წარუმატებლობით) ძთავრდებოდა.

ნაწარმოების ფილოსოფიური სიღრმე, მისი ტრაგიკომიკური ხასიათი, მრავალპლანიანობა, ალეგორიულობა, ავტორის თავისებური შეხედულებანი ზნეობის, მნირობისა და პატიოტიზმის კატეგორიებზე, ბოლოს ვრცელი და ჭრელი სამყარო — დასახლებული საკუთარი მისწრაფებებით და ვნებებით შეპყრობილი ადამიანებით — ერთობ ანძელებდა შესაფერი სცენური, თეატრალური შესატყვისის გაშონახვას.

რეჟისორი გ. ლორთქიფანიძე, რომლის შემოქმედებითი თავისებურებები, თეატრალური აზროვნება და ხედვა უკახასკნელ ხანს ახალ, ძაღლ საფეხურზე ავიდა (ჩვენთვალს შეეკახსენებ კონსტანტინე ლორთქიფანიძისა და ნოდარ დუმბაძის რომანების შექმნილ სპექტაკლებს), ამ რთული და ორიგინალური პიესისათვის შინაგანად უკვე სავსებით მომზადებული იყო. განსაკუთრებით აღუნიშნავთ ამ „შინაგან მზაობას“, ვინაიდან ამ ეგზულისხმობთ სპექტაკლის არა მხოლოდ ორიგინალურ თეატრალურ ფორმას, არამედ იმ ღრმა აზრსაც, რაც მას საფუძვლად უდევს.

სპექტაკლის ფორმა თითქოს იმპროვიზაციულია, იქვე, მაყურებლის თვალწინ შექმნილი. მაგრამ იგი ემყარება მთელი ნაწარმოების ფილოსოფიურ სიღრმეს და შინაგან ლოგიკურობას — იგი თავისუფალი, უშუალოდ წარმოქმნილი და დახვეწილია. ამ ლაპიდარობაში მეღაენდება სწორედ რეჟისორის გემოვნება და სიმკაცრე, სტილის გრძნობა და მიზანდასახულობა.

რეჟისორი გ. ლორთქიფანიძე და მხატვარი მ. მალაზონია სპექტაკლის გარეგნულ ნახატს ფრიად ორიგინალურად ქმნიან. პირველად ჩვენ ვხედავთ ფარდას, რომელზეც გონებამახვილურად, გროტესკულად გამოსახულია რამდენიმე გულებრყვილო გალეი თა ფიგურა. ეს ფარდა ერთ-ერთ ადგილზე ასევე ეფექტურად ეხმიანება ამ ფიგურებს, ოდნავ ირხევა, ოდნავ ირეკლავს ამ ადამიანთა ბედნიერებას, ოდნავ ანათებ

მობურთალსა მოედანი...

ძველ საქართველოში სპორტით გატაცება და მისი პატივისცემა ისტორიული წყაროებით დადასტურებული ფაქტია.

საუკუნეთა მანძილზე თაობები უწყვეტლივ გადასცემდნენ მისწრაფებას, რომ ქართველი ახალგაზრდა კარგი მობურთალი, კარგი ცხენოსანი, კარგი მოთხარი, კარგი მოგიდავე, სწრაფი მორბენალი ყოფილიყო. იმ დროის ხალხგადოებრივი აზრი სპორტს მნიშვნელოვან ადგილს უთმობდა აღზრდაში.

რა თქმა უნდა, ძველ საქართველოშიც სპორტისადმი ინტერესი სამხედრო, თავდაცვითი თვალსაზრისით იყო განპირობებული. ჩვენი წინაპრების ვარჯიშს, გულადობას, მოქნილობას და სისწრაფეს განცვიფრებაში მოჰყავს უცხოელი მოგზაურები.

იტალიელი დიონიჯიო კარლი პიანჩენელი, რომელიც მე-17 საუკუნის საქართველოში წლების განმავლობაში ცხოვრობდა, ქართველების სხვადასხვა სახეობის სპორტულ ვარჯიშს დასწრებია, ყოველწლიურად თბილისში „დიდ მინდორზე" გამართულს, და ამ სანახაობის აღწერის დროს ერთგან გვაუწყებს: „სპარსელები, რომელნიც ყოველთვის ესწრებიან თბილისში ქართველთა მსგავს და სხვა ფიზიკურ თამაშობებს, ისე აღწერენ მათ, რომ ზოგჯერ დაჯერებულიც კი. სპარსელები პატივით მოსავენ ქართველთა მეომრულ ღირსებებს. ეს გარემოება სპარსეთის სარდლის მდგომარეობას ამსუბუქებს სპარსეთის შაჰის წინაშე... სპარსეთის სარდალი თავის ჯართან ერთად აღგილიან არ იძერება მხოლოდ იმიტომ, რომ ამგვარ მეომარ ხალხთან შეება საბოლოო შეიძლება აღმოჩნდესო".

მე-17 საუკუნის ცნობილი რუსი მოღვაწე არსენ სუხაროვი იერუსალიმიდან საქართველოზე გავლით სამშობლოში მიმავალი თავის მოგზაურობის აღწერილობაში ერთგან აღნიშნავს:

„თბილისიდან განჯის გზით შემახაში მიმავალს ვინც კი შემხვდებოდა, შეშინებული მეკითხებოდა: თბილისელი როსტომ მეფე სპარსეთს მართლა განუდგა და თავს უყრის ჯარსო? ჩემს პასუხზე, რომ ასეთი არაფერი შემინიშნავს და თბილისში მშვიდობაა, არ მშვიდდებოდნენ. და როცა ყოველგან, განჯაში და შემახიაში ქართველი მეფის ომის სამზადისის შესახებ კოთხვას მაძლევდნენ, გამოკვირდა და ახლა შემახის მფლობელის მდგომარეობა მე შეეკითხე: რამ შეგაშინათ, ყველა რომ თბილისელი მეფის შესახებ მეკითხებით-მეთქი? იმათ ასეთი პასუხი მომცეს: ქართველებს ერთი პატარა სამეფოს — კახეთის მფლობელი ჰყავდათ ამის წინათ, თეიმურაზ მეფე, იგი შაჰს არ დაემორჩილა და დიდი სპარსეთის შაჰს მთელი ძალების დაძაბვა დასჭირდა და ძლივს ათეული წლების ბრძოლის შემდეგ თავის სამფლობელოდან განდევნა. და ახლა იმერეთშია შეხიზნულიო. სპარსეთის შაჰმა ახლა თეიმურაზის ნაცვლად ქართლსა და კახეთში როსტომი გაამეფა, და ესეც რომ სპარსეთს განუდგეს. რაღა გვეშველება? კახეთის მეფე ძლივს განვდევნეთ და გიერთიანებეთ ქართლ-კახეთს იმერეთიც რომ წამოეშველოს, მაგათ ვინ დაძლევს? ქართველები რომ 50 ათასი იყოს და სპარსელები 100 ათასი, სულ ერთია. მაგათ ვერ გავუმკლავდებით და მთელი მტკვრის ხეობაში ქოხის გამართვის საშუალებას არ მოგვცემენო."

ასეთი იყო ქართველების თავდაცვის იშვიათი უნარის რეზონანსი მტრული მაჰმადიანური გარემოცვის სამყაროში.

ფიზიკურ ვარჯიშს, ახალგაზრდობის საგანგებო აღზრდას ოდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა მაჰმადიან მეზობლებში ქართველების მიმართ შიშისა და მორიდების დასამკვიდრებლად. არც მე-18 საუკუნის იტალიელი ეპისკოპოსის პლანო კარპინის ცნობა უნდა იყოს შემთხვევითი ხასიათისა შორეულ მონღოლეთში ორი ქართველი ჭარისკაცის მიერ-მონღოლი მეჯიდავეების დამარცხების შესახებ. პლანო კარპინი წერს: „მონღოლები სხვა ადამიანების საზოგადოებას იმდენად ვერ იტანდნენ, რომ მათთან ლაპარაკიც არა სურთ, და თამაშობა იქნება თუ სხვა რამე, ყოველთვის მათი დაჯაბნა უნდათ. ამიტომ, როცა ერთხელ მათს ჯარში მყოფი ორი ქრისტიანი ქართველი მათივე მიწვევით ორ მონღოლთათარს დაეჭიდა და ქართველებმა მონღოლები დასცეს, მაგრამ ისე კი, რომ მათთვის არაფერი დაუშავებიათ, მაყურებელი თათრები გაბრაზდნენ, ქართველებს გააფთრებით ეცნენ, თითოს თითო ხელი მოაგლეჯეს და დაამტვრიეს".

მონღოლთაგან ჩვენ სხვა, უკეთეს ქცევას არც მოველოდით. მაგრამ მოყვანილ ცნობაში საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ ჭიდაობის ხერხების დაუფლება საქართველოში ძველიდან მომდინარეობს. ასეთი ცნობების გამრავლება ამ წერილში კიდევ შეიძლებოდა, მაგრამ მოყვანილიც საკმარისია სპორტის სხვადასხვა სახეობის საქართველოში არსებობის დასადასტურებლად.

ეს წერილი, რა თქმა უნდა, სპორტის ისტორიის მოსათბრობად არ არის გამიზნული. ფიზიკური კულტურა და სპორტი დღევანდელ საქართველოში მაღალ დონეზე დგას. ეს საყოველთაოდ ცნობილი ფაქტია. პარტიისა და ხელისუფლების მზრუნველობამ აქამდე არარსებულ სიმაღლეზე აიყვანა ეს საქმე ჩვენში. სპორტი მასობრივი გახდა, ათეულ ათასობით იყრის თავს ჩვენი ახალგაზრდობა ხათანადოდ ბლისმღვრელი ბრძოლების დროს. ოშვიათი არ იყო მოწინააღმდეგეების მიერ მეომრის ოსტატობის ურთიერთდაფასება და პატივისცემა.

ცნობილია, რომ ბოროდინოს ბრძოლაში სახელგანთქმულ სარდალს პეტრე ბაგრატიონს ყველაზე მნიშვნელოვანი უბნის დაცვა მიანდო მთავარსარდლობამ. საფრანგეთის იმპერატორმა, ნაპოლეონ ბონაპარტემ. მოელი თავისი არტილერიის ორ მესამედზე მეტი ბაგრატიონის ხაზზე გადმოატანინა და თავის საუკეთესო სარდლებს განუწყვეტელი იერიშებით ბაგრატიონის არმიის წინააღმდეგობის გატეხა უბრძანა. ფრანგი გრენადერები ოშვიათი ოსტატობით გადავიდნენ შეტევაზე. რუსების ცეცხლი ცელავდა მათ, მაგრამ ისინი მაინც შეუდრეკლად მიწევდნენ წინ. მტრის ასეთმა გმირულმა და ოსტატურმა შემოტევამ აღტაცებაში მოიყვანა პეტრე ბაგრატიონი. მან ცხენს დეზი ჰკრა, წინ წამოდგა და ფრანგ გრენადერებს შესძახა: „ვაშა, ვაშა".

1768 წელს, როცა პოლონელ კონფედერატებს სახელგანთქმული რუსი სარდალი ა. ვ. სუვოროვი ებრძოდა და მას პოლონელი ოფიცერი პულავსკი თავისი ასეულით ოსტატურად ხელიდან გაუსხლტა, სუვოროვმა თავის ჯარისკაცს, პარლამენტიორის უფლებით, პულავსკის მოძებნა დაავალა და ოშვიათი მოხერხებისა და მოსაზრებულობის გამოჩენის გამო საკუთარი ფაიფურის სათუთუნე უსახსოვრა.

პირველ მსოფლიო ომში საფრანგეთის სამხედრო მეჩინარემ პეგუმ თავზარი დასცა გერმანელებს ავიაციამ, მაგრამ ბოლოს, როცა პეგუ ბრძოლაში დაიღუპა და მას პარიზში ასაფლავებდნენ, სამგლოვიარო პროცესიის თავზე გერმანელების თვითმფრინავი გამოჩნდა, ნელა დაეშვა და გერმანელი პილოტების სახელით წარწერიანი გვირგვინი დაუშვა კუბოს მიდამოებში: „სახელოვან პეგუს გერმანელი პილოტებისაგან".

ასეთი ფაქტების აქ გამრავლება კიდევ შეიძლებოდა, მაგრამ ჩვენი მკითხველისათვის ესეც საკმარისია. მან არ შეიძლება არ იცოდეს, რომ თამაში სპორტის ოსტატობაა, იქ, მარცხი და გამარჯვებაც იმე უნდა აღვიქვათ, როგორც ჩვენი კულტურის სიმაღლეს შეეწინოდეს, რუსთაველის სამშობლოს რომ ეკადრებოდეს და ხალხთა მეგობრობის მაღალი იდეა გვიკარნახებდეს.

აქვე ზედმეტად არ მიგვაჩნია ერთი მომენტის ხაზგასმა: მსაჯად მარტო თამაშის წესების კარგი მცოდნე კი არ უნდა ინიშნებოდეს, ის პოლიტიკურადაც უნდა აზროვნობდეს. ეს ჩვენ ანბანურ ჭეშმარიტებად მიგვაჩნია, და იმედი გვაქვს, რომ ახალი სპორტული სეზონი ამ მხრივაც შესანიშნავი იქნება.

მაგრამ ზოგჯერ მსაჯის უნებლიე შეცდომას არ უნდა მივცეთ ისეთი კვალიფიკაცია, თითქოს ის ამას განგებ აკეთებდეს. მითუმეტეს თუ ვგრძნობთ, რომ შეცდომა ნამდვილად უნებლიეა. მსაჯიც ადამიანია, შეცდომა ყველას მოუვა. შეიძლება ეპატიოს თუ ის სპორტულად საბედისწერო არ არის რომელიმე მხარისათვის.

ვფიქრობთ, გადაჭარბებული არ იქნება თუ ვიტყვით: დაე ჩვენც, მაყურებლები ვიყოთ ობიექტურნი კარგი გამოცდილი მსაჯივით. რაც ახლა აუცილებელია ყოველი ასპარეზობის დროს.

იასე ცინცაძე,
პროფესორი.

ფრე თბილისში

ამინდი თბილისში მკვეთრად შეიცვალა, ერთბაშად აცივდა, წვიმასა და ქარს თოვლი მოჰყვა. ღელე გადა არა მარტო თამაში, არამედ დასწრება, გულშემატკივრობა. ყოველივე ამან გარკვეული დაღი დასვა გუშინდელ საკონტროლო მატჩს „დინამოსა" და „ზენიტის" გუნდებს შორის.

ასეთ პირობებში სტუმრები გაცილებით უკეთესად გრძნობდნენ თავს, ვიდრე თბილისელი ფეხბურთელები. პირველ ტაიმში ბრძოლა გორდაკული უპირატესობით წარიმართა, ბოროდულინის და კროტკოვის რეიდებს შედეგი არ მოჰყოლია, მაგრამ ვერც ბარქაიას შესანიშნავი გადაცემები გამოიყენეს ფორვარდებმა. ატალახებული მოედანი, დამძიმებული ბურთი დიდად უშლიდა ხელს მეტოქეებს ეჩვენებინათ მათთვის ჩვეული კარხე ეერიშის სიმძაფრე.

მეორე ნახევარში თამაშს მეტი სანახაობითი ხასიათი ჰქონდა. დინამოელთა უპირატესობა თანდათანობით აშკარა გახდა. იერიშს იერიში მოსდევდა, მაგრამ ყველაფერი ეს უშედეგო აღმოჩნდა. 90 წუთი ისე ამოიწურა, რომ მეტოქეებს ბურთი არ გაუტანიათ.

დინამოელთა რიგებში იყვნენ — კოტრიკაძე, სიჭინავა, ჭილაძე, რეზვიაშვილი, ცხოვრებოვი, პეტრიაშვილი, ალამანიძე, ნუციფშვილი, ბარქაია, მაისურაძე, ვეკუა.

დღეს ფინალებია

თბილისის საერთაშორისო ტურნირი თავისუფალ ჭიდაობაში გადამწყვეტ ფაზაში შევიდა. გუშინ სპორტის სასახლეში მიმდინარეობდა მეორე წრის შეხვედრები.

ეს დღე თურქი მოჭიდავეებისათვის არასასარბილო აღმოჩნდა. მათ შეჯიბრების დიდი ნაწილი წააგეს. უმრატეს წონაში ამ ქვეყნის წარმომადგენელი მ. ესენჯელი ქუჩეინით დამარცხდა რ. სამეიდოვთან (სსრ კავშირი). ბულგარელმა ბ. ბაევმა სძლია ი. სონინს (სსრ კავშირი).

მატეტ წონაში ეერმატენით იბრძვის მსოფლიოს ჩემპიონი ა. აიოვი (სსრ კავშირი). მან მეორე წრითვა გაბარჯვება მოიპოვა, 5 წუთში დაამარცხა ჯ. სეჩერი. (თურქეთი). ამავე წონაში ფ. ბუშეიანმა (სსრ კავშირი) 2 წუთსა და 36 წამში ორივე მეჭინთ ხალიჩაზე მიაკრა პოლონელი მოჭიდავე ე. როტაიჩაკი. ბულგარეთის წარმომადგენელმა მ. გიორგიევმა ქულებით მოუგო ა. კოვალსკის (პოლონეთი). ა ინრაგიმოვმა (სსრ კავშირი) — სუსებატორის (მონღოლეთი).

ოთხი წყვილი გამოვიდა ქვემსუბუქ წონაში. ნ. სუციშვილმა დაამარცხა ე. ნიმარკი (პოლონეთი), ე. ტოდოროვმა (ბულგარეთი) — რ. ისმაილოვი (სსრ კავშირი). ი. ედელა (სსრ კავშირი) — ი. ფურავსკის (პოლონეთი) შეხვედრაში აღინიშნა ფრე. აქტიურად ებრძოდა ა. ეფიმჩური გამარჯვება მოიპოვა ს. ქარსაულიძემ. ამჯერად-გუნდური პირველობის გათამაშება ძალოსნობაში. ჩემპიონები გახდნენ: ჩოლოკაანი, შანიძე, კოსოვი, ქაცობაშვილი, კოჩიევი, მამინოშვილი, ჯეკელავა, სანიკიძე.

გუნდურ ჩათვლაში გამარჯვება თბილისელებმა. მეორე სპარიზო ადგილი დაიკავა აფხაზეთის გუნდმა, მესამე — აჭარის გუნდმა.

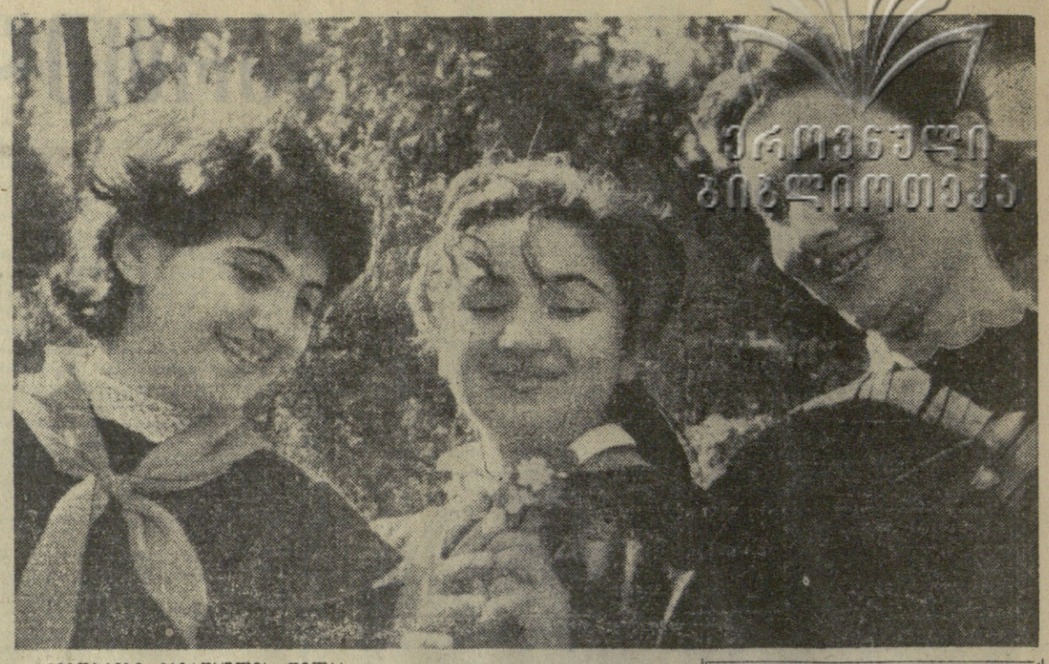

მეგობრები გაზაფხულის დილას.

ფოტოტეტუდი ა. ჩარკვიანისა.

ნაკვესები

△ ახალგაზრდობაში აცდენილმა ყანწმა სიბერეში მაქეიფაო.

△ კაი ბუნებამ იცის კაი გუნებაო.

△ ავად მყოფობაც ავადმყოფობააო.

△ აღფრთოვანებული არ დაკპირდე და აღელვებული არ დაემუქროო.

△ ჯანს ნუ გაანებივრებ და ის შენ-გაგანებივრებსო.

△ ყანწმა ჩაიცინა — კაცი დამიძმაკაცდა და, ჩემი არ იყოს, ფეხზე დგომას გადავაჩვიეო.

△ თვალის ექიმმა ჩაიცინა — ყველაზე მეტად შორსმჭვრეტელი პაციენტის მიღება მეხალისებაო.

ვახტან ჯავრიშვილი.

16 ქანდიდატი

ამ დღეებში ბუდაპეშტის გაზეთმა „ნეფსაბადშაღმა" გამოაქვეყნა სიინტერესო ინტერვიუ უნგრეთის ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტ და ფიფას ვიცე-პრეზიდენტ **შანდორ ბარჩთან.** ბარჩი ეერთდად მსოფლიოს მორიგი VIII ჩემპიონატის პრობლემებს შეეხო.

ბარჩმა გამოთქვა აზრი, რომ ბრაზილიელებს მეტად გაუჭირდებათ მსოფლიოს ჩემპიონობის შენარჩუნება ლონდონში. შემდეგ იგი დაწვრილებით მიეჩერდა მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევი ჯგუფების შემადგენლობაზე. ბარჩის აზრით, ლონდონში ითამაშებენ: ბულგარეთის, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის, ჰოლანდიის, იტალიის, იუგოსლავიის, საბჭოთა კავშირის, ჩეხოსლოვაკიის, ესპანეთის, უნგრეთის, არგენტინის, ჩილის, მექსიკის, ურუგვაის, ავსტრალიის. ინგლისისა და ბრაზილიის გუნდები. (უკანასკნელი ორი გუნდი შესარჩევ თამაშებიდან თავისუფალია).

ოფიციალური ინფორმაცია

თბილისის გარნიზონის უფროსის ბრძანებები

გარნიზონის ჯარები 1965 წლის **1 აპრილიდან** ტანსაცმლის საჯაჭვულო ფორმაზე გადადიან.

სახელმწიფო 3-პროცენტიანი მოგებიანი სესხი

ოფიციალური ცხრილი

მოგებათა 104-ე ტირაჟისა, რომელიც გაიმართა 1965 წლის 30 მარტს ქალაქ ტაშკენტში.

მოგება ხვდა სესხის თვრამეტიან თანრიგის სერიებისა და ობლიგაციების შემდეგ ნომრებს:

სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით	სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით	სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით
000157	22*)	500	037075	1—50	40	069055	1—50	40
000378	1—50	40	037422	1—50	40	069383	1—50	40
002629	03*)	500	037920	16*)	500	069420	1—50	40
003113	03*)	500	038054	21*)	500	069754	41*)	500
004736	45*)	500	038550	15*)	1.000	069869	05*)	500
004809	15*)	500	039311	21*)	500	070534	1—50	100
004939	1—50	40	039367	34*)	500	070695	26*)	500
006369	1—50	40	039749	1—50	40	071413	07*)	500
006426	26*)	1.000	040356	29*)	500	071866	31*)	500
006486	09*)	500	041239	1—50	40	072351	07*)	500
007612	1—50	100	041379	19*)	500	073280	1—50	40
007623	1—50	100	041650	05*)	5.000	074132	18*)	500
008428	1—50	40	042060	25*)	500	074660	1—50	100
009328	28*)	1.000	042373	1—50	40	074855	34*)	500
009509	32*)	500	042633	1—50	40	074880	32*)	1.000
009785	37*)	500	043527	33*)	500	075155	11*)	1.000
010420	08*)	500	043545	34*)	500	075968	15*)	1.000
010739	40*)	500	046537	08*)	500	076174	43*)	500
010975	1—50	40	046685	36*)	500	076554	13*)	1.000
011530	1—50	40	046786	32*)	1.000	077325	1—50	40
012420	1—50	40	046980	01*)	1.000	077666	05*)	500
013116	22*)	500	047809	04*)	500	077795	21*)	500
013236	24*)	500	048241	05*)	1.000	077833	35*)	500
013895	1—50	40	048243	45*)	1.000	078718	28*)	500
013971	45*)	500	049411	1—50	40	079575	1—50	40
015204	1—50	40	049815	14*)	500	080834	10*)	2.500
015412	07*)	500	050077	35*)	500	081124	18*)	500
016069	1—50	100	051134	1—50	40	081243	13*)	500
016586	40*)	1.000	051201	27*)	500	082125	37*)	1.000
017125	21*)	500	051600	1—50	100	082376	06*)	500
018670	38*)	1.000	052740	1—50	100	083489	1—50	40
021397	30*)	500	052804	1—50	100	084297	02*)	500
022858	03*)	500	053851	05*)	500	084728	39*)	500
023746	01*)	1.000	054297	1—50	100	086707	1—50	40
026157	1—50	40	054326	31*)	1.000	086989	01*)	1.000
026381	1—50	40	055219	40*)	500	087291	27*)	500
026606	1—50	40	055427	1—50	40	088593	38*)	500
027086	40*)	500	057354	23*)	2.500	089531	1—50	40
027213	1—50	40	058181	10*)	1.000	089536	1—50	40
027347	1—50	100	058213	08*)	1.000	089573	1—50	40
027483	36*)	500	058351	09*)	500	090060	08*)	500
027532	28*)	500	059152	1—50	40	090138	43*)	500
028268	43*)	500	059976	27*)	2.500	091282	16*)	500
029099	40*)	1.000	060027	31*)	1.000	091834	1—50	100
029198	39*)	1.000	060073	1—50	100	092343	1—50	40
029235	23*)	500	060886	18*)	1.000	092359	47*)	500
029317	1—50	40	061103	46*)	1.000	092653	39*)	500
029464	1—50	40	062589	1—50	40	092749	16*)	500
030250	23*)	500	062868	12*)	500	093263	06*)	1.000
031022	07*)	500	063046	37*)	500	093464	1—50	40
032735	23*)	500	063978	10*)	500	094267	1—50	40
032760	44*)	500	064976	1—50	100	095824	19*)	2.500
033001	37*)	5.000	066084	1—50	40	096324	1—50	40
034985	21*)	500	066537	37*)	500	098002	17*)	500
035240	1—50	40	066733	32*)	500	098329	16*)	2.500
035653	1—50	100	067422	1—50	40	098788	29*)	500
036062	17*)	500	069011	27*)	500			

*) ამ სერიის ობლიგაციების დანარჩენ 49 ნომერს ხვდა 40 მანეთი მოგება თვითეულს.

ცხრილში ნაჩვენებია ოცმანეთიანი ობლიგაციების მოგებანი.

ათმანეთიან ობლიგაციებზე გაიცემა მოგების ნახევარი.

მოგების თანხაში შედის მოგებული ობლიგაციის ნომინალური ღირებულება.

ეს ცხრილი ოფიციალური დოკუმენტია, რომლითაც შემნახველი სალაროები წარმოებენ მოგებათა გაცემას დადგენილი წესით, გაზეთის მომდევნო ნომრის მიღების შემდეგ.

მოგებათა ტირაჟის ჩამტარებელი კომისიის თავმჯდომარე — ტაშკენტის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ხ. ა. ასარაფოვი.

კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი ნ. ვ. აუზნეცოვა.

გაზაფხულის სიურპრიზები

მარტის მეორე ნახევარში საქართველოში თბილი, მშრალი ამინდი იდგა. ბუნებამ გაიღვიძა. თოვრად გადაიპენტა ნუში, ხეებზე დაკაკვა კვირტები, ამოიწურა ხასხასა ბალახი. მზე განსაკუთრებით მცხუნვარე იყო 27 და 28 მარტს. ამ დროს დასავლეთ საქართველოში მაქსიმალური ტემპერატურა 25 გრადუსს აღწევდა, აღმოსავლეთ საქართველოში — 18-20 გრადუსს კრთოდ. თბილისში თერმომეტრი 20 გრადუსს უჩვენებდა.

31 მარტიდან ამინდი აცივდა. ტემპერატურა 10-15 გრადუსით დაეცა. მთელ საქართველოში ნალდა. აღმოსავლეთ საქართველოს მეტ ნაწილ რაიონებში აღინიშნა ელვა, ხოლო ბოლნისისა და ნავოლეულის მხარეს მარტ სეტყვაც მოვიდა. თანდათანობით აცივებამ აღმოსავლეთ საქართველოს ბევრ რაიონში თოვა გამოიწვია. კერძოდ ჯორში, მუხრანში, თბილისში. თოვლის საბურველის სიმაღლე 2-5 სანტიმეტრს აღწევდა.

რამ გამოიწვია ასეთი აცივება?

მკვეთრად შეიცვალა, აცივდა. ატლანტიკიდან 10-15 ბარომეტრული ფრონტი, ატლანტიკიდან ევროპის ტერიტორიაზე. ამავე დროს ხმელთაშუა ზღვის აღმოსავლეთი რაიონებიდან შავი ზღვის სანაპირობს და იწყო შემოჭრა საქართველოს ტერიტორიაზე. ამავე დროს ხმელთაშუა ზღვის აღმოსავლეთი რაიონებიდან შავი ზღვისაკენ მოძრაობდა ჰაერის თბილი მასა. ჰაერის ამ ორი მასის შეხვედრამ საქართველოს ტერიტორიაზე ამინდის მკვეთრი ცვლილებები გამოიწვია.

ეს აცივება კიდევ ორ-სამ დღეს გასტანს.

ნ. ძამაშვილი.

თბილისის ამინდის ბიუროს უფროსი, ინჟინერი-სინოპტიკოსი.

გულის ძახილი

მთელი დღე ბარდნიდა. მწოლიარე ქალი ფანჯარაში იყურებოდა. თოვლით გადათეთრებული მიდამოს მბრწყინავ რომ მოიქაცცვლოდა, თვალებს მიღუნავდა და ახლა ასე თვალებდახუჭული განაგრძობდა ფიქრს. თვალწინ წარმოუდგებოდა ქმარი — შავგვრემანი, ახოვანი ვაჟკაცი. რა ხანმოკლე იყო მათი ბედნიერება. უკრაინაში, ქალაქ პოლტავაში ორი თვის დაქორწინებული არც იყვნენ მარია კრიაკოვა და ნიკო ქართველიშვილი, ომი რომ დაიწყო. ქაცი ომში წავიდა და თან წაიყვა ფეხმძიმე მეუღლის დარდი.

გამომშვიდობებისას ნიკომ მეუღლეს დაუბარა:

— მარია, საყვარელო, ომი ხომ ეცი, მაინც ომია, ვინ იცის, რა მოხდეს, ერთი სათხოვარი მაქვს: თუ ბიჭი დაბადა, ჩემი სახელი დარქვი, გოგოს კი შენი და დედაჩემის სახელი — მარიანმ... თუ მოაბერხო, ჩვენებთან თელავის რაიონში ჩემს სოფელ გულგულაში ჩადი. ჩემი მშობლები და ძმები გულს არ დაგწყვეტენ, უყურადღებად არ დაგტოვებენ..."

ერთხანს მოდიოდა ნიკოს წერილები ფრონტიდან, მერე კი დიდხანს არც მარია და არც მშობლებს აღარაფერი ესმოდათ ნიკოსგან. მხოლოდ ომის დამთავრების შემდეგ აუწყეს, რომ ნიკო დაღეთის-ძე ქართველიშვილი გმირულად დაეცა მტერთან ბრძოლაში.

ოქტომბერი ვიდაშვილის შესახებ ასეთი ცნობის მიღების შემდეგ ნიკოს მამა დავითი დაავადმყოფდა და გარდაიცვალა.

ზაფხული დღე დამთავრდა. ნიკოს დედა მარიამი ვენახში მობნეულ წალამს აგროვებდა, მომიჯნავე ვენახებიდან მეზობლის დედაკაცი მამო გამოეხმაურა, ღიმდება. წავიდეთო.

მარიამმა და მამომ ორეულ ამოიოხრეს. ქვე თავშეყრილი ახალგაზრდები — რომ დაინახა, მარიამმა ამოიოხრა და თანამგზავრს შესჩივლა:

— რა იქნებოდა, ჩემი ნიკო ჩამომსულიყო? დედა მოუკვდეს იმას!

— გულს ნუ გაიტეხ. მარიამ, ოა ეცი, რომ დღეს ან ხვალ ნიკომ თავი არ დაგიჩინოს. ეოტანი ჩამოვიდნენ ისეთები, რომლებზეც დაღუპვის შეტყობინება ჰქონდათ მიღებული?

— ეეჰ, ჩემო მამო, — მიუგო მარიამმა, — ხეტავ ასრულდებოდეს შენი სიტყვები, მაგრამ არა მგონია ეგ ბედნიერება ამბავი. ოცი წელი სრულდება, რაც ომი დამთავრდა და თუ ცოცხალია, დავიჯერო არ გამოგვეხმაურებოდა? ნუთუ არ ინატრებდა მშობლიური სოფელი, მამლობლები, გულდათუთქული დედა?

...მარიამმა წალმის კონა თონისთან მიაგდო. თაფლაფრის ბოლოებით სახეზე ოფლი მოიწმინდა, ჩამოჯდა კუბოზე და ცის დასალიერს მიაჩერდა. ეცემ ხალხის ერიალმელმა მოხუცი ფიქრებიდან გამოიყვანა.

— დიდა მარიამ! —

— მარიამ!

— ნიკო ჩამოგვიდა!

— ...ღობეს მომდგარ ხეზე ხალხს წარმოსადგები მხარ-ბეჭიანი ვაჟკაცი გამოეყო და მარიამისაკენ გაეშურა. მან ვერც კი მოასწრო სიტყვის თქმა, რომ გოგენებულმა მოხუცმა იყვირა:

— ნიკო, შვილო! — მოეხვია აქვითინებული მოხუცი. მოგვიანებით მიხვდა, რომ ეს ოცდასამი წლის ჯაბუკი მისი ნიკოს შვილი იყო. იგი ხომ მამის სრული განსახიერებით წარმოდგა ბებიას.

გ. პაპიაშვილი.

სოფ. გულგული.

• • •

სურათზე: მარიამი, ნიკო და მისი ბიძაშვილი ანიკო.

ფოტო ი. თელიაშვილისა.

გაზაფხულის სიურპრიზები

მარტის მეორე ნახევარში საქართველოში თბილი, მშრალი ამინდი იდგა. ბუნებამ გაიღვიძა. თოვრად გადაიპენტა ნუში, ხეებზე დაკაკვა კვირტები, ამოიწურა ხასხასა ბალახი. მზე განსაკუთრებით მცხუნვარე იყო 27 და 28 მარტს. ამ დროს დასავლეთ საქართველოში მაქსიმალური ტემპერატურა 25 გრადუსს აღწევდა, აღმოსავლეთ საქართველოში — 18-20 გრადუსს კრთოდ. თბილისში თერმომეტრი 20 გრადუსს უჩვენებდა.

31 მარტიდან ამინდი აცივება.

ჰაერის ბარომეტრული ფრონტი

ეს ფენომენი ატლანტიკიდან ევროპის ტერიტორიაზე ამინდის ცვლილებებს გამოიწვევ.

ამინდ